

EV İÇİ ŞİDDET

kısaca...

Mağdurlar kimlerdir?

Hangi şekillerde görülür?

Bu şiddet nasıl uygulanır?

Mağdurlar bu durumdan nasıl etkilenir?

Ayrılık sonrasında neler olur?

Bu duruma nasıl son verilebilir?

Peki ya çocuklar?

Bu durum nasıl açıklanabilir?

Kadınlar bu duruma neden sessiz kalır?

EV İÇİ ŞİDDET

Mağdurlar kimlerdir?

Tipik bir ev içi şiddet mağduru olmadığı gibi, tipik bir istismarcı profili de yoktur. Kültür, etnik köken, sosyal statü, yaş veya gelirleri ne olursa olsun, erkekler; eşlerinin ya da eski eşlerinin veya birlikte oldukları kadınların üzerinde baskı kurmak veya onları kontrol altına almak için şiddete başvurur. Teorik olarak, şiddete başvuranlar ile şiddetten kaçınanlar arasında hiçbir fark yoktur. Bu güç savaşına sadece dünyanın dört bir yanında değil, erkeklerin eşlerine hükmetmek istediği ve toplumun buna izin verdiği her yerde rastlamanız mümkündür. Ayrıca bu durum, birçoğumuzun düşündüğü gibi belirli bir geçmişe sahip bireyler veya belirli topluluklarla sınırlı değildir. Aile bireylerinin kazancı da bu konuda bağlayıcı değildir. Tüm bunların yanı sıra alkol, uyuşturucu, din, kültürel gelenek ve yaş gibi faktörlerin de bunun üzerinde doğrudan bir etkisi yoktur.

Dolayısıyla sadece bir kadın olmanız, doğrudan ev içi şiddete maruz kalacağınız anlamına gelmez. Mağdur olmak tamamıyla kadının kontrolü dışındaki şartlara bağlıdır. Bu, en yalın tabiriyle, mağdurun, kendisine uygulanan şiddetten sorumlu olmadığı anlamına gelir. Ne yazık ki hiçbir kadın veya kız çocuğu ev içi şiddetten muaf değildir.

EV İÇİ ŞİDDET

Hangi şekillerde görülür?

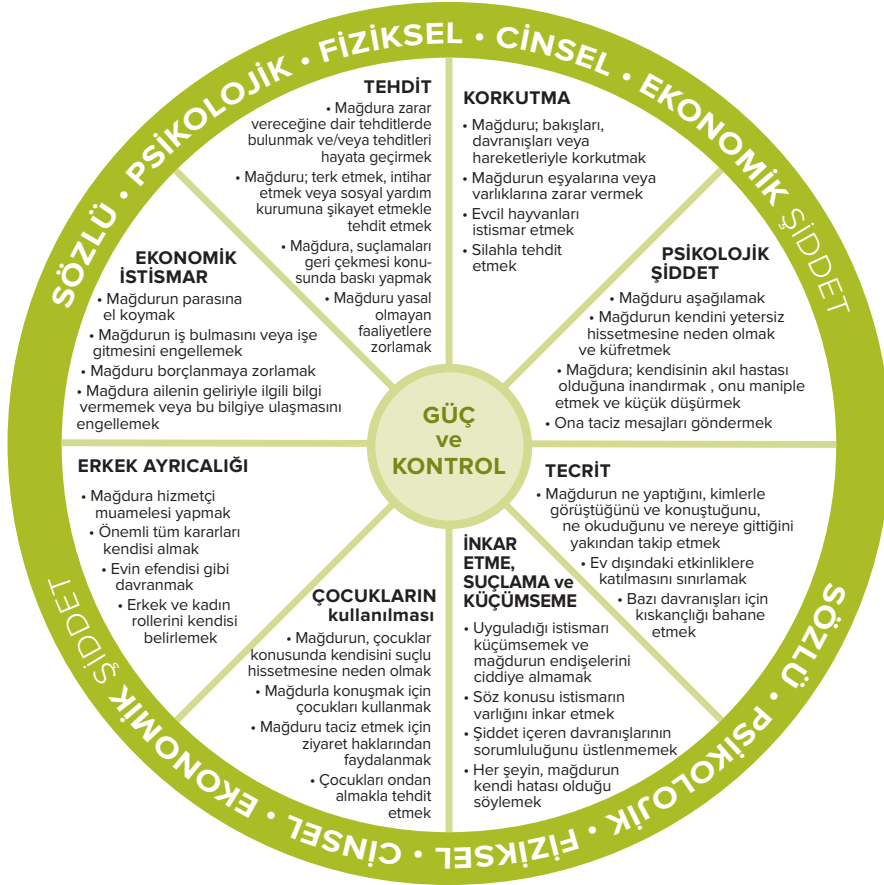
Ev içi şiddet, iki yabancı taraf arasında görülen rastgele bir durum değildir. Bu tür şiddet daima, mevcut veya geçmişteki samimi ve duygusal bir ilişki çerçevesinde ortaya çıkar. Birkaç fevri hareketle de sınırlı değildir. Ev içi şiddet; hakaretten tehdit ve tacize, hafif darbelerden ağır fiziksel yaralamaya, cinsel saldırıdan tecavüz ve cinsel istismara kadar birçok davranışı kapsar.

Ev içi şiddet her zaman sözlü tacizle başlayıp psikolojik tacizle devam eden ve sonucunda fiziksel şiddete dönüşen davranışlar anlamına gelmez. Ev içi şiddet genellikle sadece fiziksel şiddetle özdeşleştirilir. Unutmayın ki daha önce hiçbir fiziksel istismara uğramamasına rağmen eşleri tarafından öldürülen kadınlar da vardır. Şiddetin hiçbir şekli maruz görülemez ve kadınların psikolojik, duygusal ve fiziksel sağlığı açısından yıkıcı etkiye sahiptir.

Başta sözlü, psikolojik, fiziksel, cinsel ve ekonomik şiddet olmak üzere, ev içi şiddet pek çok farklı şekilde görülür. **Güç ve Kontrol Döngüsü** kısmında bu konuyla ilgili daha ayrıntılı bilgi bulabilirsiniz.

Bu model, bazı kadınların eşlerinin şiddet içeren davranışlarını daha kolay tanımlamasına yardımcı olur.

Ev İçi İstismar Müdahale Projesi tarafından geliştirilmiştir (202 East Superior St., Duluth MN 55802)

EV İÇİ ŞİDDET

Bu şiddet nasıl uygulanır?

Ev içi şiddet, iki tarafın da sırasıyla istismarcı ve mağdur olduğu bir etkileşim değildir. Özgürlük, haysiyet ve eşitlik haklarına doğrudan saldırarak kadınları izole etmek, aşağılamak, sömürmek ve onlara hükmetmek için istismarcılar tarafından kullanılan bir dizi zorlayıcı kontrol stratejisidir. İstismarcı, kadınların ve çocukların günlük faaliyetlerini düzenler ve izler. Bu kontrol, istismarcının yokluğunda bile devam eder ve böylece kurbanlarının yaşamlarında sürekli bir korku iklimi yaratır. İşte bu şekilde istismarcı kurbanı üzerindeki kontrolünü sürdürürken, bir yandan da kadının onu terk etmemesini sağlar. Buna **ev içi şiddet döngüsü** diyoruz (bir sonraki sayfadaki şemaya bakın).

EV İÇİ ŞİDDET

Mağdurlar bu durumdan nasıl etkilenir?

Fail tarafından uygulanan istismar devam ettikçe, mağdur bu durumu olağan karşılamaya ve hatta haklı görmeye başlar. Dolayısıyla mağdurun “hoşgörü” eşiği artık tüm kontrolü tamamıyla elden bıraktığı bir noktaya kadar yükselir. Bu da mağdurun tüm umudunu ve hatta yaşam enerjisini tüketmeye başlar. Peki neden? Bu tür bir istismara maruz kalan kişi, bir süre sonra gergin bir ortamda yaşamaya alıştığı; kendi duygularını ve durumu algılayış şeklini sorgulamaya başladığı; şiddete maruz kalmamak için mümkün olan her yola başvurduğu; tutum ve davranışlarını haklı çıkarmaya mecbur kaldığı için. Bu döngü içerisinde ilişkinin tutsağı haline gelir ve bundan dolayı şiddet uygulayan kişiyi terk etmekte zorlanır. Döngünün bu kadar etkili olmasının asıl sebebi, mağdurun tüm bu olanların kendi suçu olduğu yanılgısına kapılmasıdır.

Ev içi şiddetin, istismara uğrayan kadınların hem zihinsel hem de fiziksel sağlığı üzerinde tahrip edici bir etkisi vardır. Fiziksel olarak bakıldığında sadece ağrı, alerjik reaksiyon, uykusuzluk, sindirim yetersizliği gibi sorunlarla değil, bazı durumlarda kalıcı izler veya sakatlıklarla da karşı karşıya kalırlar. Zihinsel olarak bakıldığında ise bu tür durumlar, ilaç (antidepresan, anksiyete önleyici ilaç, analjezik) tüketimine yol açan yüksek düzeyde psikolojik rahatsızlık, uyku bozukluğu, depresyon belirtileri, anksiyeteye ve hatta intihar düşüncelerine ve travma sonrası stres bozukluğuna neden olur.

Ev içi şiddetin kadınlar üzerindeki üzücü ve gerçekçi etkilerini ortaya koyan bu resim göz önünde bulundurulduğunda, kadınların bu durum karşısında gösterdiği muazzam gücün ve esnekliğin takdir edilmesi önemlidir. Direnen ve hayatını sürdüren bu kadınlar, hayatlarının kontrolünü tekrar kendi ellerine almaya çalışan ve bunun için umutlarından asla vazgeçmeyen birer

EV İÇİ ŞİDDET DÖNGÜSÜ

kahramandır. Çocuk sahibi olan kadınların çocuklarına huzurlu ve güzel bir yaşam sunma arzusu ise onlara ayrı bir motivasyon sağlar.

EV İÇİ ŞİDDET

Ayrılık sonrasında neler olur?

Ayrılık süreci ve sonrası, kadın için ne yazık ki başlı başına bir sorun teşkil eder; bu tür şiddet durumları çoğu zaman çift ayrıldıktan sonra bile sonlanmaz. Şiddet bazı mağdurlar için devam eder ve hatta daha da kötüleşir. İstismarcı çoğunlukla mağdurun kendisinden ayrılmasını kabul etmez. Ayrıca mağduru, kendi yanında tutmak ve onu kontrol etmeye devam etmek için elinden gelen her şeyi yapar. Mağdur, bunun sonucunda her gün hakaret, tehdit ve izlenme gibi durumlarla karşı karşıya kalabilir.

EV İÇİ ŞİDDET

Peki ya çocuklar?

Annelerini istismar eden kişiye maruz kalan veya doğrudan kendileri kötü muamele gören, suistimal edilen veya psikolojik ve sözlü saldırılara uğrayan çocuklar, her zaman ev içi şiddet mağdurlarıdır ve sonuç olarak bununla yaşamayı öğrenmek zorunda kalırlar. Bu tür çocuklar da anneleri gibi aynı stres, korku, utanç, öfke ve çaresizlik duygusuyla büyür ve bir gün her şeyin değişeceği umuduyla mevcut duruma katlanmaya devam eder. Bu çocuklar

genellikle aile içerisinde yaşanan şiddeti gizli tutmak zorunda kalır. Ayrıca, anneleri gibi bu döngünün kendileri üzerinde bıraktığı olumsuz etkilerle baş etmeyi öğrenmek zorunda kalırlar.

Bu döngünün çocuklar üzerindeki etkisi, her bir çocuğun bu tür bir şiddete maruz kalma süresine, yaşına, cinsiyetine ve şiddet uygulayan kişiyle arasındaki bağa göre değişiklik gösterir. Diğer tüm çocuklarda olduğu gibi, ev içi şiddet mağduru çocukların da gelecekte benzer davranışları sergileme olasılığı yüksektir. Ancak, yeteri kadar destek almaları ve yaşadıklarını daha iyi anlamalarını sağlayacak doğru desteğe sahip olmaları halinde bu tür çocuklar sonuçlarla daha kolay başa çıkabilir, mevcut durumu düzeltmek için kendi stratejilerini geliştirebilir ve hayatlarının kontrolünü kendi ellerine alabilirler. Anne ile çocuk arasındaki bağın korunması ve güçlendirilmesi, çocukların gelecekteki ilişkileri açısından yararlı olacak duygusal güven ortamı sağlayacaktır.

EV İÇİ ŞİDDET

Bu durum nasıl açıklanabilir?

Ev içi şiddet, kesinlikle marjinal bir fenomen değildir ve içinde bulunduğumuz sosyal yaşamın yalın bir gerçeğidir. Dahası, Quebec eyaletinde ve dünyanın dört bir yanında yaşayan kadınlara yönelik çok yönlü şiddetin sadece bir

boyutudur. Şiddet uygulayan bir eş; hayat arkadaşına sözlü, psikolojik, fiziksel, cinsel veya maddi istismarda bulunarak ona baskı uygular. Dahası, erkeklerin birçoğu, toplumda daha önemli bir konuma sahip olduğu için bu tür bir davranış sergilemeye hakkı olduğuna inanır. Şiddet uygulayan kişiler, bu nedenle ne pahasına olursa olsun güçlerini korumaya ve haklı olduğunu savunmaya devam eder.

Ancak kadın, ilişkileriyle ilgili bir karar almaya, kendi ayakları üzerinde durmaya, bir işte çalışmaya, ihtiyaçlarını dile getirmeye, daha bağımsız olmak için çabalamaya ve istediği kişilerle görüşmeye başladığı anda ne yazık ki hemen şiddet baş göstermeye başlar. Kadının bağımsızlığı arttıkça, şiddet uygulayan kişi de kontrolü kaybetmemek adına yeni stratejiler geliştirmeye başlar. Kadını, özgür ve bağımsız bir birey olarak tanımayı reddeden ve eşitliğini kabul etmeyen bu düşünce biçimi, ayrılık sonrası şiddetin özünü oluşturur. Bir kadının, erkeği terk etmesi ve onsuз yaşamaya karar vermesi, bazı erkeklerde çok ciddi tepkilere neden olur ve erkeği aşırı derecede tehlikeli olmaya ve hatta cinayet işlemeye iter.

Ancak, bu erkek aslında zihinsel olarak hasta biri veya canavar değildir. Bunu yapmasının asıl sebebi, sonuçlarına katlanmak yerine, hayat arkadaşını kontrol etmeye ve mevcut durumdan istifade etmeye devam etmek istemesidir.

EV İÇİ ŞİDDET

Peki ya çocuklar?

Kadınlar, çok küçük yaşlardan itibaren kendi ihtiyaçlarına değil, başkalarının ihtiyaçlarına odaklanmayı öğrenir ve buna göre yetiştirilir. Başka bir deyişle, diğerlerini mutlu etmeyi, onlara hizmet etmeyi ve nasıl güzel görüneceklerini öğrenirler. Nazik, iyi ve güzel olmaları gerektiği onlara sürekli hatırlatılır; asıl görevlerinin genç, zayıf ve kusursuz olmak olduğu söylenir. Peki neden? Tabii ki erkekleri mutlu etmek için! Kadına yönelik bu güzellik anlayışının en önemli sonuçlarından biri, herkesin, kadınların bedenleri hakkında sanki bir nesneymiş veya kamu malıymış gibi yorum yapmasına ve eleştirmesine izin vermesidir. Bunun sonucunda ise kadınlar, kendi bedenleri üzerindeki kontrollerini tamamen kaybeder. Karşı tarafı ne pahasına olursa olsun

memnun etmeyi hedefleyen kadınlar, bunun sonucunda kabul edilemez davranışları ilişkilerinde kabul etmeye başlar.

Peki, kadınların bu yetiştirilme şekli, ev içi şiddeti nasıl beslemektedir? Bu tür bir yetiştirilme şekli, kadınların sadece kendilerine duydukları saygıyı yitirmelerine değil, kendi algılarını sürekli olarak sorgulamalarına, kendilerini savunamamalarına ve kendi değerlerini bilmemelerine neden olur. Bu durumda istismara uğramaları ne yazık ki kaçınılmaz ve haklıymış gibi görünür. Erkekler, kamu kurumları ve bizzat şiddet mağduru kadınların kendileri şiddet karşısında sessiz kalması, erkeklerin öldürme hakkı dahil her türlü hakka sahip olduğu ve erkeklerin uyguladığı şiddetin sorumluluğunun kadınların sırtına bindiği bir sistemi devam ettirir.

EV İÇİ ŞİDDET

Bu duruma nasıl son verilebilir?

Ev içi şiddetin bu kısır döngüsü nasıl kırılabilir? Bazıları şöyle diyebilir: “İstismara uğrayan kadın, işkencecisinden derhal ayrılmalıdır!” Ancak bunu yapmak, söylendiği kadar kolay değildir. Tek başına yapmak daha zordur ve bu nedenle kadının doğru kaynaklara sahip olması çok önemlidir.

Ev içi şiddet döngüsüne hapsolmuş bir kadın, ciddi bir çaresizlik duygusu yaşar. Bu tür bir durumla başa çıkmak, özgüvenini tekrar geri kazanmak ve gerçeklik algısını yeniden inşa etmek için güvenilir bir yardım eline ihtiyacı duyar. Onu dinleyecek ve ona inanacak birine ihtiyaç duyar. Dahası, çözüm arayışında güvenliğine öncelik vermek zorunda kalır. Başta komşuları, ailesi ve arkadaşları olmak üzere, çevresindeki insanların ona yardım etmesi, onun kendini güvende hissetmesi için gereken en önemli desteği sağlayacaktır. Bu temel ağ, kadınların ev içi şiddet tuzağından kurtulmalarına yardımcı olan çeşitli toplumsal ve kurumsal kaynakların bir parçasıdır. Sığınma evleri, bu anlamda hem onların hem de çocuklarının ihtiyaç duyduğu güvenliği sağlamada ve kendi hayatlarını tekrar kontrol altına almalarında kilit bir rol oynar. Ancak, bununla birlikte toplumun kendisi ve öncelikle hükümet ve yasal otoriteler de ev içi şiddeti tespit etmek, önlemek ve durdurmak için derhal harekete geçmelidir.